

Geef die eurozone wat tucht en groei

‘Economische regering’ is niet voldoende

Willen wij Europa redden door meer schulden te maken, zoals Derk Jan Eppink stelt? Dat is onzin in het kwadraat, stellen **Ruud Lubbers** en **Paul van Seters**.

In een column van Derk Jan Eppink (Opinie, 16 augustus) lezen wij dat een van ons, Lubbers, „op de heilloze trein van de schuldenmakers springt”. Dit is onzin in het kwadraat. Sterker nog, ons opiniestuk in *Het Financieele Dagblad* van 10 augustus – waarop Eppink reageert – gaat juist over strenge(re) discipline.

In dat opiniestuk stellen wij allereerst voor dat Griekenland, Portugal en Ierland, de drie landen die nu al steun ontvangen via het Europese noodfonds (EFSF), onder curatele komen. Dit zou onder meer een nominale bevriezing inhouden van alle salarissen, pensioenen en uitkeringen, maar ook een verpanding van al het staatsbezit, met een machtiging om onderdelen daarvan te privatiseren en om te bouwen tot businesscases. Bij dit laatste zou de Europese Investeringsbank een belangrijke rol moeten spelen.

Vervolgens stellen wij voor de Europese Centrale Bank (ECB) de opdracht te geven om euro-obligaties uit te geven, ten behoeve van alle eurolanden. Echter, eurolanden kunnen alleen gebruikmaken van deze financieringsbron als ze zich onderwerpen aan de strenge financiële discipline die de ECB hun zal opleggen. Uiteraard moeten de eurolanden de ECB machtigen om dit te doen. Sterker nog, de eurolanden moeten de ECB opdragen om deze eisen te stellen.

Zowel het ene voorstel (ten aanzien van de drie landen die nu steun ontvangen) als het andere (ten aanzien van andere minder kredietwaardige landen) is strenger dan wat nu gebeurt. Het opkopen van schuldpapier – zoals de ECB dat doet, voor grote bedragen – is immers niet, of in elk geval onvoldoende, gekoppeld aan eisen die de ECB kan stellen en afdwingen.

Op zich is het initiatief van bondskanselier Merkel en president Sarkozy voor een ‘echte Europese Economische Regering’, onder leiding van

permanent voorzitter Van Rompuy van de Europese Raad, goed. Dit is alleen bij lange na niet voldoende. Zo’n orgaan zal niet ‘scherp’ genoeg zijn. Om effectieve macht uit te oefenen, is een ECB ‘met tanden’ onontbeerlijk.

Jean-Claude Trichet heeft goed werk verricht als ECB-president, maar is moe geworden. Op 1 november wordt hij opgevolgd door Mario Draghi. Die moet deze baan niet eens willen vervullen als hij niet wordt gemachtigd om het uitgeven van Europees geld en discipline keihard aan elkaar te koppelen – niet alleen voor ‘de drie’, maar voor alle eurolanden. Alleen onder deze voorwaarde zijn euro-obligaties verantwoord. Het gesprek daarover moet beginnen.

Wie het is vergeten, willen we eraan herinneren dat in de formele regeling van het EFSF het toezicht op de verplichtingen van de door het noodfonds gesteunde landen is opgedragen aan het Internationaal Monetair Fonds, de Europese Commissie en de ECB. Voor het bereiken van voldoende discipline moeten we flink bijschakelen.

Tot zover de hoognodige discipline. De omstandigheden dwingen tot meer dan discipline alleen. Ook daarover schreven wij in het eerdergenoemde opiniestuk.

Eerst had je het casinokapitalisme. Dat leidde tot de kredietcrisis van 2008. In de jaren daarna zagen we de Amerikaanse verlamming bij het oplossen van de eigen schulden crisis. De afwaardering van de Amerikaanse kredietwaardigheid hangt direct daarmee samen. In 2011 ontstond het Europese tekort aan daadkracht tegenover de eurocrisis. Zo ging het vertrouwen in de economie verloren.

Juist daarom eindigen wij ons stuk met de noodzaak van *green growth*. Dit werd onlangs gepropageerd door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.

De wereld moet de economische crisis echt niet willen overwinnen door militaire conflicten, zoals in het verleden gebeurde. Een New Deal, met banen dus, maar nu in de vorm van *green growth*, is geboden. We hebben discipline en groei beide nodig.

Ruud Lubbers is oud-premier. Paul van Seters is hoogleraar economie aan de Universiteit van Tilburg.